Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

LETNO POROČILO

KNJIŽNICA ANTONA SOVRETA HRASTNIK

2022

KAZALO VSEBINE

1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE IN CILJEV DELOVANJA 4
1.1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE ANTONA SOVRETA HRASTNIK 4
1.2 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE 4
1.3 TEMELJNE FUNKCIJE IN DEJAVNOST 5
1.4 ORGANIZACIJA IN ORGANI KNJIŽNICE 5
2 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE 9
2.1 NABAVA IN PRIDOBIVANJE GRADIVA 9
2.1 ODPIS IN ZALOGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 10
2.2 DELO Z UPORABNIKI 12
2.3 PRIREDITVENA DEJAVNOST 15
2.4 PROJEKTI V SODELOVANJU Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI ALI INSTITUCIJAMI 34
2.5 SAMOSTOJNI PROJEKTI KNJIŽNICE 35
3 POVZETEK V ŠTEVILKAH 39
4 RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2022 41

NOVOSTI
VENTIL

1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE IN CILJEV DELOVANJA

1.1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE ANTONA SOVRETA HRASTNIK

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je javni zavod, ki ga je ustanovila Občina Hrastnik. Je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost za prebivalce v svojem okolju. Uporabnikom predstavlja informacijsko, kulturno, izobraževalno ter socialno središče. Zagotavlja dostop do kvalitetnega in raznolikega knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij ter dostop do domoznanskega gradiva. Spodbuja bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje. Organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami. Za prijetno izpolnjevanje prostega časa svojih uporabnikov in širšega okolja organizira kulturne prireditve, ki so povezane z našo dejavnostjo.
Knjižnica je zakladnica znanja in je srce lokalne skupnosti. Omogoča vsem, ne glede na raso, spol, starost ali ekonomski položaj, dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje. Poleg tega je knjižnica kulturno in družabno središče kraja, stičišče medosebnih srečevanj, spoznavanj in zabave.

1.2 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

Zakoni:

Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP),
Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002 - ZUJIK, 92/2015),
Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP).

Podzakonski predpisi:

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS 73-3540/2003, RS 70-3046/2008, RS 80-3135/2012),
Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS 29-1129/2003, 162/22),
Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS 74/17).

Drugi dokumenti:

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik (Uradni vestnik Zasavja, št. 12/2003, 8/2008 in 6/2010),
Standardi za splošne knjižnice (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005),
Navodilo za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK, 2004),
Strategija razvoja splošnih knjižnic Slovenije 2013-2020,
Strategija razvoja splošnih knjižnic Slovenije 2022-2027
Drugo.

1.3 TEMELJNE FUNKCIJE IN DEJAVNOST

Knjižnica izvaja knjižnično dejavnost, ki zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

Knjižnica v okviru javne službe izvaja še naslednje naloge:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z našo dejavnostjo.

V okviru naštetega mora knjižnica imeti:

- ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,
- ustrezno število usposobljenih strokovnih delavcev,
- ustrezen prostor in opremo,
- ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.

1.4 ORGANIZACIJA IN ORGANI KNJIŽNICE

1.4.1 Organizacija knjižnice

Notranjo organizacijo knjižnice opredeljuje Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik.

V knjižnici je delo organizirano v strokovnih in splošnih službah, ki se med seboj povezujejo glede na potrebe v delovnem procesu.

Strokovne službe pokrivajo področje knjižničarske dejavnosti, ki jo izvaja Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik kot splošna knjižnica v skladu z Zakonom o knjižničarstvu in podzakonskimi akti. Strokovne službe so organizirane znotraj oddelkov.

Knjižnica ima naslednje oddelke:

- oddelek za odrasle uporabnike s čitalnico,

- oddelek za otroke in mladino.

V okviru oddelkov delujejo strokovne službe za:

- nabavo gradiva in odpis gradiva,
- informacijsko dejavnost,
- izposojo gradiva,
- domoznanstvo,
- organizacijo bibliopedagoškega dela, prireditev in razstav,
- uporabnike s posebnimi potrebami.

1.4.2 Vodstvo knjižnice

Od 20. junija 2008 je direktorica mag. Mateja Smodiš. Mandat direktorice traja 5 let. Z 20. junijem 2018 je bila direktorica mag. Mateja Smodiš ponovno imenovana za obdobje 5 let. Direktorica hkrati opravlja funkcijo poslovnega in programskega direktorja. Direktorica predstavlja in zastopa knjižnico neomejeno, organizira in usklajuje poslovanje knjižnice, določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje, sprejema druge odločitve, pomembne za uresničevanje smotrov in ciljev knjižnice in strokovno vodi knjižnico.

Svet knjižnice

Poleg direktorice knjižnice je organ knjižnice tudi svet knjižnice. Svet knjižnice je organ upravljanja, ki nadzira zakonitost dela in poslovanja ter spremlja, analizira in ocenjuje delovanje knjižnice.
Svet zavoda je bil konstituiran dne 12.04.2018, njegovi člani pa so bili imenovani za dobo 5 let.
Sestavljajo ga:

Cvetka Možina, predsednica, predstavnica ustanovitelja,
Alenka Halzer, predstavnica ustanovitelja,
Jana Štojs, predstavnica uporabnikov,
Jože Razpotnik, predstavnik uporabnikov,
Ana Černuta Deželak, namestnica predsednice, predstavnica knjižnice,
Irena Mustač, predstavnica knjižnice.

1.4.3 Kadrovska struktura

Sestav zaposlenih 31.12.2022:

Direktorica: Mateja Smodiš
Bibliotekarka: Ana Černuta Deželak
Višja knjižničarka: Tanja Butara
Knjižničarki: Mateja Podlogar in Irena Mustač
Ekonom: Stanka Zupančič

Finančno-računovodsko službo za knjižnico opravlja Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik KRC Hrastnik.
V skupnem so bile v letu 2022 redno zaposlene v knjižnici 4 strokovne delavke, 1 delavka s področja tehnične službe in direktorica.

1.4.4 DOSEGANJE ZAPOSLENOSTI

Tabela št. 1: Stopnja zaposlovanja po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe

Za opravljanje nalog iz 2. člena zakona najmanj 0,32 strokovnega delavca na 1000 preb.	2,8
Najmanj 1 administrativo-tehničnega oziroma manipulativnega delavca na 10.000 preb.	0,89
Za opravljanje dodatnih nalog iz 16. člena zakona še vsaj po 0,32 strok. delavca	1,6
Direktor	1
Skupaj:	6,29

Glede na Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (ta pravilnik določa minimalne pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti) dosegamo zaposlenost v deležu 95%.

1.4.5 Izobraževanje strokovnih delavcev knjižnice

V preteklem letu so se zaposleni izobraževali s področja bibliotekarske stroke, informacijskih znanj, računalništva, računovodstva, zakonodaje, bibliopedagoškega izobraževanja idr.

2022
ŠTEVILKE

82.074
ŠTEVILO OBISKOV

57.836
ŠTEVILO IZPOSOJE

1.300
AKTIVNI ČLANI

1.811
PRIRAST GRADIVA

hrastničaniBeremo

195
ŠTEVILO PRIREDITEV

KNJIŽNICA ANTONA SOVRETA HRASTNIK

2 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE

2.1 NABAVA IN PRIDOBIVANJE GRADIVA

Za nakup knjižničnega gradiva smo porabili 32.519 EUR, od tega je občina ustanoviteljica zagotovila 15.000 EUR (46 %), Ministrstvo za kulturo na podlagi javnega projektnega razpisa za nakup knjižničnega gradiva 12.352 EUR (38 %). Po pogodbi z Ministrstvom za kulturo moramo 20% sredstev nameniti za e-knjige oziroma za nakup elektronskih knjig preko spletnega mesta Biblos, kar znaša 2.470 EUR. Del sredstev, 5.167 EUR (16 %), pa je zagotovila knjižnica.

Tabela št. 2: Viri financiranja nakupa knjižničnega gradiva

	2020	2021	2022
Ministrstvo za kulturo	12.879,00 €	12.333,00 €	12.352,00 €
Občina Hrastnik	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €
Knjižnica	2.111,87 €	2.627,76 €	5.167,00 €
Skupaj:	**29.990,87 €**	**29.960,76 €**	**32.519,00 €**

Tabela št. 3: Prirast vsega gradiva (inventarne enote)

	2020	2021	2022
Monografske publikacije	1.423	1.835	1.714
Serijske publikacije	103	117	85
Neknjižno gradivo	49	84	12
Skupaj:	**1.575**	**2.036**	**1.811**

Celotni prirast knjižničnega gradiva v letu 2022 je znašal 1.811 enot oz. 1.760 naslovov.

Tabela št. 4: Nakup gradiva (inventarne enote)

	2020	2021	2022
Monografske publikacije	1.283	1.176	1.290
Serijske publikacije	64	62	45
Neknjižno gradivo	40	14	9
Skupaj:	**1.387**	**1.252**	**1.344**
E-knjige	371 naslovov	311 naslovov	323 naslovov
Zvočne knjige	100 naslovov	101 naslov	100 naslovov

V letu 2022 je Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik nabavila 1.344 enot gradiva, kar je več od načrtovanega v letnem načrtu nakupa knjižničnega gradiva 2022 in programu delu 2022. Kupili smo 1.290 enot knjižnega gradiva in 9 enot neknjižnega gradiva. Število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska je bilo 45.
Povprečna cena na izvod je znašala 21,50 eur.
Nabavljeno je bilo 1.321 novih naslovov, od tega 65,1 % za odrasle in 34,9 % za mladino. Razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom je bilo 51 % proti 49 %. Skupno število naslovov knjig v javnem interesu, katerih izdajo sta finančno podprli JAK in ARRS, je bilo 180. Skupno število ponatisov knjig slovenske izvirne leposlovne klasike in ponatisov izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle je 21, od tega enako število naslovov. Skupno število kakovostnih knjig za mladino in otroke (z znakom kakovosti »Zlata hruška«) je 34, od tega enako število naslovov. Vseh naslovov kakovostne otroške in mladinske literature je bilo 68.

2.1 ODPIS IN ZALOGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V letu 2022 smo odpisali 906 enot knjižničnega gradiva. Zakon o knjižničarstvu določa, da knjižnice izločajo knjižnično gradivo v skladu s strokovnimi navodili, ki jih sprejme nacionalna knjižnica. Knjižnica izloča in odpisuje neuporabno, zastarelo, obrabljeno in izgubljeno gradivo. Knjižnice, ki dosegajo standard za knjižnično zbirko, izločajo letno toliko knjižničnega gradiva, da vzdržujejo standard obsega knjižnične zbirke in njeno aktualnost. Izločanje je v knjižnici permanentna dejavnost, saj je potrebno knjižnično zbirko redno pregledovati in izločiti iz nje: poškodovano, umazano, nepopolno gradivo, katerega deli so uničeni, odvečne izvode, po katerih ni več povpraševanja, zastarelo gradivo, starejše izdaje, ki se lahko nadomestijo z novejšimi.

Tabela št. 5: Zaloga na dan 31.12.2022

	2020	**2021**	**2022**
Monografske publikacije	**47.422**	48.368	**49.259**
Serijske publikacije	**401**	378	**373**
Neknjižno gradivo	**2.833**	2.834	**2.839**
Skupaj:	**50.656**	**51.580**	**52.471**

Temeljna knjižnična zbirka šteje 52.471 enot gradiva, kar znaša 5,9 enot knjižničnega gradiva na občana.

KNJIŽNIČNA ZBIRKA 2022

49.259
KNJIŽNO GRADIVO

7
PODATKOVNE BAZE

373
REVIJE IN ČASOPISI

2.839
NEKNJIŽNO GRADIVO

100
ZVOČNE KNJIGE

322
E-KNJIGE

KNJIŽNICA ANTONA SOVRETA HRASTNIK

2.2 DELO Z UPORABNIKI

2.2.1 Novo vpisani in aktivni člani

	2020	2021	2022
Novo vpisani člani	153	105	201
Aktivni člani	1.429	1.254	1.300

Pod aktivne člane štejemo tiste, ki si v tekočem letu vsaj enkrat izposodijo, vrnejo ali podaljšajo gradivo. Število novo vpisanih članov se je skoraj podvojilo, povečalo pa se je tudi število aktivnih članov.

V knjižnici Hrastnik je bilo v letu 2022 1.300 aktivnih članov, kar znaša 15% glede na število prebivalcev.

Zelo smo zadovoljni z vpisom novih članov, ki presega številko 200 in je višji od leta 2021 kar za 91%. Tako visok vpis smo imeli samo še leta 2010, ko je bila knjižnica preseljena na novo lokacijo. Preko spleta so se včlanile 3 osebe.

Na podlagi 21. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. list RS, št. 94/07) in 15. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. list RS, št. 87/01) smo dolžni iz evidence brisati vse neaktivne člane knjižnice. Na podlagi zakona smo iz baze članov brisali vse tiste člane, ki nas niso obiskali eno leto po preteku članstva in so poravnali vse obveznosti do knjižnice. Brisani člani se bodo ob obisku morali ponovno vpisati v knjižnico. Za pridobivanje članov, ki v knjižnici ostanejo dalj časa in v knjižnico redno prihajajo, so potrebni strokovni delavci, primeren prostor in najpomembneje, ustrezen izbor gradiva. Vse našteto pa zahteva leta in leta trdega strokovnega dela in ustrezno finančno podporo lokalne skupnosti in Ministrstva za kulturo.

2.2.2 Obisk

Tabela št. 6: Število obiskov knjižnice (izposoja na dom, v knjižnici, uporaba e-knjižnice, obiski prireditev,…)

	2020	2021	2022
Obisk knjižnice	59.456	77.283	82.074

Obisk se je v primerjavi z letom 2021 povečal za 6 %.

2.2.3 Izposoja knjižničnega gradiva

Tabela št. 7: Izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici

	2020	2021	2022
Izposoja knj. gradiva	47.454	49.365	57.836
Izposoja e-knjig Biblos	558	217	277
Izposoja zvočnih knjig	3	14	33

Zadovoljni smo, da se je izposoja knjižničnega gradiva v primerjavi s preteklim letom povečala za kar 17%. Spodbujali smo tudi izposojo e-knjig v slovenščini, ki jih ponuja servis Biblos. Poleg e-knjig iz osnovnega paketa in nabavljenih e-knjig iz preteklih let, smo uporabnikom ponudili še 67 novih naslovov. Izposoja e-knjig se je v primerjavi z lanskim letom zvišala iz 217 na 277 izposoj. Rekordnega leta v 2020 ni dosegla, vendar lahko rečemo da se branje e-knjig povečuje. E-knjige kot nadomestilo tiskanim knjigam že nekaj let ponujamo v projektu bralne značke za odrasle »Hrastničani beremo«. Članom knjižnice smo ponudili še izposojo 100 zvočnih knjig preko mobilne aplikacije Audibook.

2.2.4 Medknjižnična izposoja

Že od leta 2005 medknjižnično izposojo vodimo v programu COBISS3/Medknjižnična izposoja, ki ponuja bolj pregledno in sodobno poslovanje pri naročanju in izposojanju gradiva za člane knjižnice iz drugih slovenskih knjižnic oz. izposojanje knjig iz zaloge naše knjižnice v druge slovenske knjižnice.

Tabela št. 8: Medknjižnična izposoja

	2022
Št. fizičnih enot	197
Št. kopij dokumentov	2
Skupaj	**199**

Za naše člane smo v druge slovenske knjižnice poslali 152 naročil za monografske publikacije in 2 naročila za kopije dokumentov. Medknjižnična izposoja, ki je izvedena med knjižnicami na celjskem območju, je brezplačna. Iz naše knjižnice v druge knjižnice pa je bilo izposojenih 45 enot.

2.3 PRIREDITVENA DEJAVNOST

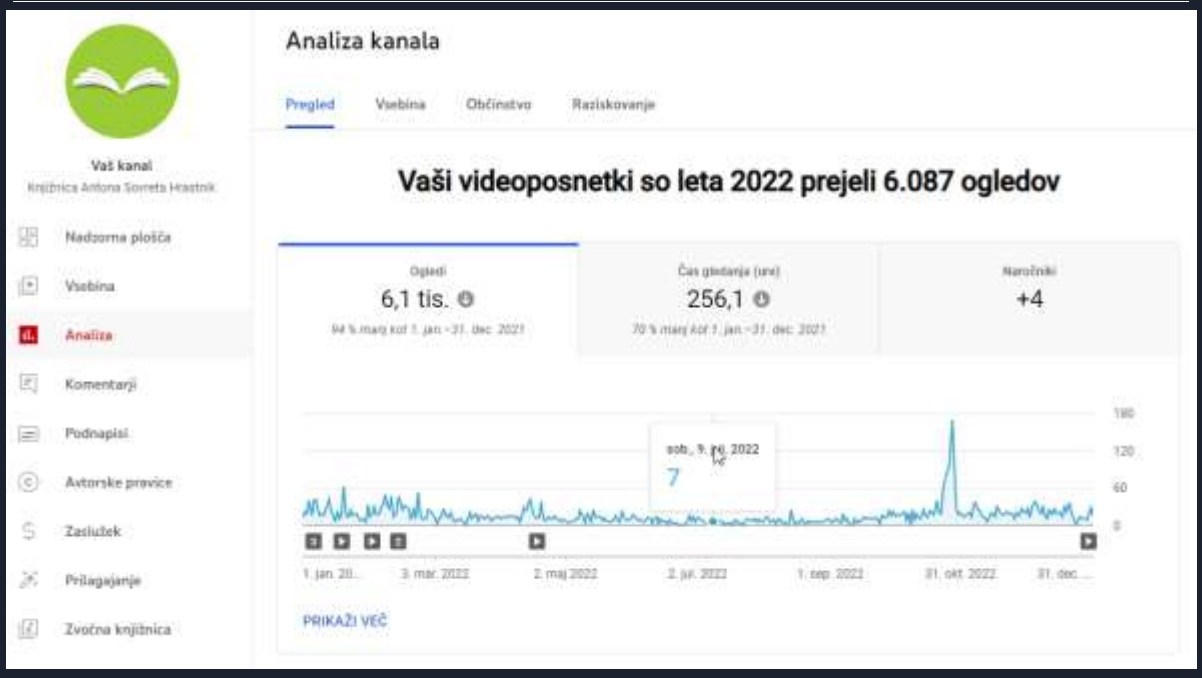

V letu 2022 smo našim uporabnikom pripravili 195 prireditev. V letu 2020 smo pričeli z objavami spletnih dogodkov preko YouTube kanala, ki so bile zelo dobro sprejete, zato z objavami nadaljujemo. Objavljenih je bilo 11 spletnih dogodkov, ki so prejeli čez 6.000 ogledov.

Tabela št. 9: Število prireditev

	Št. prireditev	Št. spletnih dogodkov	
Odrasli	99	0	
Mladina	85	11	
Skupaj	**184**	**11**	**195**

2.3.1 PRIREDITVE ZA OTROKE IN MLADINO

- ***Uganke***

Uganka meseca, Reši me!

V knjižnici enkrat tedensko pripravljamo različne tematske uganke namenjene spodbujanju in razvijanju bralne kulture mladih bralcev. Knjižničarke pripravijo različne križanke, uganke, rebuse, piktograme, dopolnjevanke in sestavljanke. Uganka meseca je namenjena dopolnjevanju, raziskovanju in iskanju informacij po knjižničnem gradivu. Otroci iščejo odgovore s pomočjo preverjenih in dostopnih informacij iz različnih priročnikov in leposlovja.

- ***Pravljične urice***

Pravljične urice so namenjene malim otrokom, da ob poslušanju bogatijo jezik, besedni zaklad, literarni okus in koncentracijo ter uživajo ob vživljanju v različne pravljične junake. Spoznavajo mimiko, intonacijo in melodijo zgodbe, ki se lahko končna srečno pa tudi s solzami. Kajti ob pravljičnih junakih otroci spoznavajo dobro in zlo, lepo in grdo, in ki jih pripravijo na različne situacije, s katerimi se bodo srečevali v življenju.

- ***Ustvarjalne delavnice***

Ustvarjalne delavnice so namenjene otrokom, mladini, pa tudi odraslim. Prav starši so tisti, ki naredijo prvi stik s knjižnico in knjigo, največkrat prav s povabilom na ustvarjalno delavnico. Otroci ob pomoči mentorja rišejo, lepijo, strižejo in uživajo ob izdelavi različnih izdelkov. Ustvarjalne delavnice pripravijo knjižničarke, ki zastavijo tudi idejno zasnovo. Občasno pa k sodelovanju povabimo tudi Društvo sončnice in njihovo članico Jano Perpar in druge hrastniške ustvarjalke (Vesna Šeško, Metka Hočevar, Saša Šeško, Klara Šlenc, Jasna Dvornik, Stanka Bantan).

- ***Bibliopedagoške ure***

Bibliopedagoške ure potekajo v sodelovanju z OŠ Hrastnik ter so namenjene povezovanju šole in knjižnice. Mlade usmerjajo v bolj poglobljeno spoznavanje knjižnično-informacijskega sistema in jih uvajajo v nujno stalno izobraževanje, preverjanje in dopolnjevanje ter nadgradnjo znanja.

- ***Rastem s knjigo***

V 7. razredih osnovnih šol poteka skupni slovenski projekt pod imenom Rastem s knjigo. Knjižnice predstavijo knjižnico, pisatelja ali pesnika knjige, ki jo prejme vsak sodelujoči sedmošolec.

- ***Mega kviz***

Mega kviz je interaktivno reševanje kviza, ki je projekt Mestne knjižnice Ljubljana, h kateremu smo pristopili tudi v naši knjižnici. Otrokom knjižničarka predstavi kviz ter način in pravila vključevanja in reševanja. Otroci ob reševanju spoznajo Slovenijo, njene kraje, knjižnice, muzeje, etnologijo, zgodovino in kulturo.

- ***Razstave***

Otroci in mladina radi pokažejo vse, kar so naredili pri pouku ali v popoldanskem času naših ustvarjalnih uric in pravljic.

2.3.2 Utrinki z nekaterih prireditev v letu 2022

6. 1. 2022 SPLETNA PRAVLJICA : SMEH JE NAJBOLJŠE ZDRAVILO

13. 1. 2022 SPLETNI DOGODEK: VITOMIL ZUPAN - OBLETNICA

20. 1. 2022 SPLETNO PREDAVANJE V SODELOVANJU Z ZLU
ŽENSKE IN MOŠKI - KAKO GENIALNO RAVNATI DRUG Z DRUGIM, PREDAVATELJ ANDREJ PEŠEC
Andrej Pešec, univ. dipl. politolog deluje kot celostni psiholog, pedagog, trener in strokovnjak za odnose ter osebni razvoj. Odnosi med partnerji niso enoznačni ali enostavni, zato se nam poraja veliko dvomov in vprašanj, na katera si ne zmoremo odgovoriti. Andrej Pešec je na razumljiv način pojasnil, da je razlika med moškim in žensko tista, ki poraja nerazumevanje in prav to daje pravi odgovor, da smo si drugačni in hkrati zanimivi in privlačni.

27. 1. 2022 Spletna ustvarjalnica: Štrik štrak sovica

3. 2. 2022 SPLETNA PRAVLJICA: ALI PRIJATELJI TAKO RAVNAJO?

10. 2. 2022 RAZSTAVA V KNJIŽNICI: ELA PEROCI – OB 100-TI OBLETNICI ROJSTVA

14. 2. 2022 SPLETNA USTVARJALNICA: VALENTINOVI PTIČKI

24. 2. 2022 SPLETNA USTVARJALNICA: KURENT

3. 3. 2022 IZDELAVA SPOMLADANSKIH ŠOPKOV IZ PAPIRJA
Mentorici in vzgojiteljici Vrtca Hrastnik Mirjam Rupar in Nuša Roglič sta nas popeljali v mesec pomladi, prvega spomladanskega cvetja in šopkov, ki smo jih izdelovali iz papirja. Šopke so otroci odnesli domov in jih podarili svojim babicam in mamam.

10. 3. 2022 SPOMLADANSKA PRAVLJICA
Otroci so poslušali pravljico z naslovom Obljuba je obljuba. Pravljica nas je nagovorila o zaupanju in zvestobi. Zakaj je tako pomembno, če nekaj obljubimo, da obljubo tudi držimo? Po pravljici so se otroci sprostili v ustvarjanju in druženju.

17. 3. 2022 PREDAVANJE: PASME PSOV
Maja Rozman je inštruktorica pasje šole. Na predavanju smo spoznali pasme psov, ki so ali pa morda niso primerni za domače ljubljenčke. Večkrat se odločamo nepremišljeno in impulzivno ter kupimo

žival, ki morda ni primerna za naš karakter. Veliko teh in podobnih nasvetov smo izvedeli. Tako se bomo lažje odločili za psa, ki nam ne bo delal težav, marveč nam bo v veliko veselje in zadovoljstvo.

24. 3. 2022 DRUŠTVO ZA ZDRAVILNE RASTLINE ZASAVJE: PREPOZNAVANJE, NABIRANJE IN SUŠENJE RASTLIN

Prvi topli žarki so prebudili rastline, tudi tiste, ki nam lahko pozdravijo marsikatero tegobo. Večina domačih zdravilnih rastlin se nabira v pomladnih mesecih. In prav o le-teh smo poslušali na predavanju, ki so ga pripravile članice društva Zdravilne rastline za Zasavje.

31. 3. 2022 LITERARNI VEČER: ROMAN ROZINA

Roman Rozina je že uveljavljen zasavski pisatelj in novinar, doma na Izlakah. Njegovi delovni začetki so se pričeli pri lokalnem časopisu v Zagorju, nato je nekaj časa delal na RTV-ju, nato pri razvojni agenciji Zasavja, zadnja leta pa je samostojni pisatelj. Piše vse, kar je v povezavi z Zasavjem. Tako je nastalo preko trideset del, za nekatera od teh je bil tudi nagrajen. Za romane je prejel modro ptico in bil dvakrat nominiran za nagrado kresnik. Pri Mladinski knjigi je v lanskem oktobru izšel njegov roman z naslovom Sto let slepote, ki je pisateljev družbeno leposlovni pogled na sto let življenja v Zasavju. Pisatelj nas je skozi zgodbo junakov natančno in pronicljivo vodil skozi 100-letno obdobje industrije, ki je tako zelo zaznamovala okolje in ljudi v Zasavju. Moderatorka večera je bila Irena Senčar.

7. 4. 2022 VELIKONOČNA USTVARJALNICA

Velika noč je je eden izmed najlepših praznikov. Prebuja se narava, ki nas že vabi v svoj objem. Odrasli in otroci se pripravljajo na posebno praznovanje, peče se potica, krasijo se velikonočna jajca. Vzgojiteljici Mirjam Rupar in Nuša Roglič sta nam pokazali, kako se iz kartona naredi prikupni zajček, ki se z darilom v šapicah skrije med prvo pomladno cvetje in travje.

14. 4. 2022 NASADITEV VRTOV IN LONČNIC Z DAMJANO

Aprila je čas, da vrtove pripravimo na prvo sajenje, saditev vrtnin, pa tudi cvetja in grmovnic. Ob tem se nam poraja veliko vprašanj glede tega kaj sodi na naše vrtove. Hkrati pa se ukvarjamo tudi z lepšanjem naših balkonov in zunanjih teras. Vse nasvete je z nami delila izkušena vrtnarka Damjana Napret Čeperlin. Obiskovalci smo si z zanimanjem ogledovali mizo polno cvetočih lončnic, ki so nas vabile, da vprašamo, katere so ji najljubše in katere potrebujejo malo nege, malo vode in malo hranil.

21. 4. 2022 HRASTNIČANI BEREMO: JERNEJ DIRNBEK - KRIMINALNI ROMAN TRAMP

Hrastničani beremo je že 12. sezona bralne značke za odrasle, ki se prične s svetovnim dnevom knjig in avtorskih pravic. Zato smo v goste povabili pisatelja Jerneja Dimeka. Z njim se je pogovarjala Irena Senčar.

Dimeka poznamo kot komičnega pisca, ki zna na ljudsko družbeni ravni napisati svojevrsten roman s pomembnim sporočilom. Glavna junaka romana Tramp imata nenavadno idejo, ki bi jima prinesla nekaj denarja, zato se domislita ugrabitve. Ker pa z ugrabitvami nimata izkušenj, morata najprej izvesti ugrabitev za vajo. Z ljubljanskih ulic ugrabita brezdomca in ga namestita v klet podeželske hiške v zasavskem hribovju.

28. 4. 2022 ROJSTNODNEVNO VABILO

Kako pripraviti in oblikovati rojstnodnevno vabilo? Kako to naredimo s posebno napravico za kreativno ustvarjanje? Nič ni bilo pretežko. Izdelali smo male škatlice različnih oblik. Majhno povabilo in darilce pa smo lepo pospravili v lično narejeno škatlico.

5. 5. 2022 SUZANA ODŽIĆ: ŽIVETI AVTIZEM

Živeti avtizem, z otrokom s posebnimi potrebami, pomeni živeti drugače – pomeni vlagati ogromno energije, truda in časa v najmanjše napredke. Pomeni pozabiti, kaj beseda »samoumevno« sploh pomeni, vsaj kar se otrokovega razvoja tiče. Starši otrok s posebnimi potrebami se soočajo z izzivi, ki so mnogim tuji, celo nepredstavljivi. Ob diagnozi otroka se življenje, kot ga poznamo, konča pred našimi očmi in v tistem trenutku smo le nemi, nemočni opazovalci, je povedala Suzana Odžić, avtorica priročnika.

10. 5. 2022 PREPOZNAVANJE LAŽNIH NOVIC – TEORIJE ZAROTE

Na delavnici, ki se je odvila v sodelovanju s projektom F.I.D.O., so obiskovalci poslušali nove metodologije za prepoznavanje lažnih novic in dezinformacij, naučili so se novih izrazov povezanih z lažnimi novicami. In kar je bistveno, kako ločiti zrnje od plevela, kako prepoznati resnico od laži? Predaval je Peter Laznik Eberl.

12. 5. 2022 PREDSTAVITEV ZBORNIKA: VEZISTI IN ZVEZE - OB 30-LETNICI REPUBLIKE SLOVENIJE

Ob dnevu vezistov Slovenske vojske (22. junij) je lansko leto izšel zbornik Vezisti in zveze – ob 30-letnici Republike Slovenije, ki med drugim odstira tudi do zdaj slabo poznano vlogo vezistov v osamosvajanju Slovenije pred tridesetimi leti. Zbornik so predstavili dr. Alojz Šteiner (urednik), Franci Knaflič in Martin Jugovec. Prisotni obiskovalci smo poslušali zgodbe vezistov, ki so nas navdale s ponosom, da smo imeli tako iznajdljive in pogumne teritorialne enote kljub pomanjkanju tehnične in predvsem zastarele opreme.

12. 5. 2022: Razstava Alojz Hofbauer

Knjižnica je v sodelovanju z Zasavskim muzejem Trbovlje ob 130. obletnici rojstva in 50. obletnici smrti učitelja, šolskega upravitelja, pedagoga, športnika, kulturnika, knjižničarja, gasilca, graditelja, humanitarnega delavca, borca za delavske pravice, ljubiteljskega zgodovinarja in etnologa ter začetnika hrastniške muzejske zbirke Alojza Hofbauerja (1892 – 1972), pripravila razstavo o njegovem življenju in delu.

19. 5. 2022 LITERARNI VEČER Z JASNO DVORNIK : ZASAVSKI ČUDEŽ

Hrastničanka Jasna Dvornik - umetnica, izdelovalka nakita, učiteljica in soavtorica petih pravljic - se je predstavila s svojo prvo avtorsko pravljico Zasavski čudež. Pravljica na čaroben, vilinski način popelje v svet Zasavja in ga približa našim najmlajšim. Otroci spoznajo vilinke: Hrastico, Trbovčico in Zagorčico, ki se družijo ob reki Savi. Vsaka od njih ima nalogo ustvariti najlepšo dolino na Zemlji. V pravljici srečamo škrata Perkmandeljca, rudarje, funšterc, steklarje, ne manjka pa tudi zapletov, ki se na koncu, tako kot v vsaki pravljici, srečno končajo. Z avtorico se je pogovarjala Janja Urlep, za glasbeno spremljavo je poskrbela Lia Maksimovič. Obiskovalci so spoznali še akademsko slikarko Klaro Šlenc, tudi iz Hrastnika, ki je pravljico ilustrirala.

20. 5. 2022 KRVNI TLAK – TIHI UBIJALEC IN KAJ NAS ČAKA JESENI

V sodelovanju z Društvom invalidov Hrastnik smo poslušali predavanje zdravnika dr. Ladislava Golouha. Prvo vprašanje, ki ga je postavil predsednik društva, Rajko Žagar, je bilo: Kaj nas čaka jeseni? Njegov odgovor je bil, da se je korona utrudila in da virus ne bo več povzročal takšne smrtnosti. Zato smo lahko nadaljevali v sproščenem vzdušju polnem humorja, kar najbolj od vsega znižuje krvni tlak.

26. 5. 2022 LITERARNI VEČER DUŠAN JESENŠEK SERŠA: KAKO JE SLEPI PISATELJ NAŠEL POT DO ZVEZD

Kot eden izmed redkih slepih pisateljev, Dušan Jesenšek Serša v romanizirani avtobiografiji odprto spregovori o življenju slepih in slabovidnih ter o omejitvah, s katerimi se soočajo. V toplem in vedrem delu nas popelje skozi svoja doživetja zadnjih let: od skoka s padalom do romanja po evropskih državah. Menimo, da lahko predsodke, s katerimi se vsakodnevno soočajo slepi, najlažje odpravimo z odprtim pogovorom. Avtor je proces ustvarjanja in knjigo Moja pot do zvezd predstavil na literarnem večeru v naši knjižnici. Moderator pogovora je bil Bogdan Šteh.

1. 6. 2022 RDEČI REVIRJI: BRALNA UPRIZORITEV IN POGOVOR Z USTVARJALCI

Zberi svoje ptice je odrska uprizoritev. Starka in Starec odhajata v dom starejših občanov. Trdno odločena, da bosta odšla, se pripravljena za pot takoj izgubita – in izgubljata se ves čas. Čeprav se nam, ko ju gledamo, zdi, da sploh nikamor ne gresta. Da zgolj hodita na mestu. Starca tega ne vesta, saj ves njun dom in svet, vse njuno prejšnje in zdajšnje življenje, potuje z njima. Da je igra zaživela so

zaslužni Branko Potočan, režija in koreografija, avtorica besedila Dragica Potočnjak, dramaturgija in asistenca režije Andreja Kopač, fotografija Draga Videmška in igralca, Jadranka Tomažič in Sandi Pavlin.

4. 6. 2022 RDEČI REVIRJI (dogodek na ploščadi pred Davčno upravo)

F.U.L. K.U.L. knjižnica je knjižnica na prostem in je zamišljena kot priročna zbirka branja. Med nabranimi knjigami so bile zastopane vse zvrsti in mnogi formati., predvsem pa takšni, ki najbolj prijajo v mirnem okolju.

9. 6. 2022 PREDSTAVITEV KNJIGE ZDAJ SEM TVOJA MOJA AVTORICE VIDKE KUSELJ

Zgodbo z naslovom Zdaj sem tvoja Moja je napisala Vidka Kuselj, Zasavka iz Čeč nad Trbovljami, profesorica slovenskega jezika, ki je že zgodaj postala Posavka. Po poklicu učiteljica slovenskega jezika je v knjigi popisala najbolj grenko izkušnjo svojega življenja: bitko za moža proti zahrbtni Alzheimerjevi bolezni. Pravzaprav je bila dilema velika, pripoveduje Kusljeva, rojena Daugul: »Ali ne bom s svojo izpovedjo bolj kot bolezen razgalila najino življenje? In prizadela najine bližnje? Ali ne bom namesto zapisa, ki bi bil v pomoč drugim, ko se bodo srečevali z Alzheimerjevo boleznijo, svetu razgalila usodo svojega moža?« Zmagala je misel, da bi njej takšen »priročnik«, izkušnje »iz prve roke«, prišle še kako prav.

POLETNI FESTIVAL 2022 – ZASAVSKA ŠPRAHA

Po dveh letih je Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik ponovno organizirala poletni festival, na katerem so se v treh dneh odvili kulturni dogodki, vsebinsko prepleteni z ustvarjalnostjo, inovativnostjo, umetnostjo, zabavo, izobraževanjem, informiranjem in glasbo, namenjeni različnim starostnim skupinam ter organizirani tako v prostorih knjižnice kot zunaj nje. Vsako leto ima festival osrednjo temo oziroma rdečo nit, ki se vsebinsko navezuje na Hrastnik oziroma Zasavje. Letošnja je bila »zasavska špraha«.

Prvi dan, 15. junij

Popoldne smo organizirali F.U.L. K.U.L. knjižnico (F – fantazija branja, U – užitek, L – listanje, K – knjiga, U – ustvarjanje, L – ležalnik). Gre za knjižnico na prostem, ki je zamišljena kot priročna zbirka branja. Je kotiček za branje, druženje, ustvarjanje in sprostitev. Prijeten kotiček smo pripravili v parku za Logom 7. Za otroke smo obudili stare igre, jim prebrali pravljico, preizkusili so se v reševanju ugank in iskali skriti zaklad.

Zvečer je v knjižnici potekal pogovorni večer o zasavščini. Slovenščina se deli na sedem narečnih skupin, te na narečja, narečja na govore. Eden izmed slednjih je zagorsko-trboveljski, a nam izraz »zasavska špraha« pove neprimerno več … Zasavska – govori se v treh dolinah ob reki Savi – »špraha« pomeni govor (beseda je nemškega izvora, kot še mnogo drugih v našem repertoarju). Ta govorica je trda, robata in glasna, zasoljena s črnim humorjem, sočnimi kletvicami in knapovskimi izrazi. Marsikomu se zdi celo prostaška in primitivna. Zasavščina je – enako kot druga slovenska narečja – del kulturne dediščine ter odraz življenja in identitete ljudi, živečih na območju, ki so ga zaznamovali predvsem rudarstvo, steklarstvo in kemična industrija. Je groba in trda, a v isti sapi tudi materni jezik in jezik kulture, umetnosti, lepega … To so dokazali in potrdili gostje: pevec Vlado Poredoš, slikar Jože Ovnik in pesnik Vlado Garantini. Pogovor v knjižnici je moderirala Irena Senčar.

Dogajanje se je nato prestavilo pred knjižnico, kjer so na nastop čakali otroci iz hrastniškega vrtca iz enote Šola. Veverički in Ježki so pod mentorstvom Tanje Kontrec ter drugih vzgojiteljic in vzgojitelja odigrali avtorsko igro Od kuolm kište do olimpijske medalje. Vmes jim je skladbo Adijo knapi zaigrala skupina Orlek, ki je ob zaključku poskrbela še za zabavni del programa. Za pogostitev s pecivom so poskrbeli v Društvu kmečkih žena in deklet.

Drugi dan, 16. junij

Tudi na ta dan smo organizirali F.U.L. K.U.L. knjižnico (knjižnico na prostem) in obenem ustvarjalno delavnico v parku za Logom 7.

Dogajanje se je nato preselilo pred knjižnico, kjer je potekalo ustvarjalno popoldne za otroke in odrasle z Jasno Dvornik in Simono Opresnik. Jasna je uporabljala akrilne barve, čopiče in posebne palčke za poslikavo prodnikov. Simona je z baloni različnih oblik in barv predstavila zanimive like – nastali so samorogi, kužki in rožice.

Sledil je lov za zakladom po literarni predlogi Sedem zasavskih pravljičnih, ki jo je pripravila avtorica knjige Mateja Virant Košak. Tako so otroci po knjižnici iskali in odkrivali Perkmandeljca, Argonavte, Medejo, zmaja, črno zlato in druge zasavske posebnosti. Za zaključek pa so poskusili sveže pečen in čisto pravi črn funšterc.

Zvečer so pogovor zaznamovali gostje, ki na jezik in našo »zasavsko špraho« gledajo z druge plati. Navadni govorci jo uporabljamo spontano, nezavedno, umetnikom predstavlja »gradbeni material«, Maruša Stoklasa Drečnik, Aleksander Medveš in Tadej Kralj pa so tisti, ki kot knapi »vrtajo« (v globino) – kaj, zakaj, od kod, kako … Dva učitelja slovenščine in učitelj kemije, ki je postavil spletni zasavski slovar, v času svojega dela in poučevanja širijo rabo knjižnega jezika, v prostem času pa kot vsi drugi brez sramu uporabljajo domače, kleno zasavsko narečje. Pogovor v knjižnici je moderirala Irena Senčar. Dogajanje se je prestavilo pred knjižnico, kjer so tudi tokrat na nastop čakali otroci hrastniškega vrtca iz enote Šola. Veverički in Ježki so »odrepali« Hrastniško himno svojega vzgojitelja Damirja Beganovića, nato pa še zaplesali. Sledil je nastop Funšterc teama Boben - Čeče z avtorsko igro Knapovska colnga. Na koncu so vse obiskovalce pogostili s funštercem, ki so ga spekli na pravem »šporhetu«. Za žejo pa so poskrbeli z domačim »bunkucem«.

Tretji dan, 17. junij

Dopoldne so drugošolci Osnovne šole Hrastnik, na četrtem, zaključnem obisku narisali svoje vtise iz projekta Hrastkova potujoča knjižnica 2021/2022. Vse risbice je Hrastko, ki jih je tudi obiskal, skupaj s fotografijami iz projekta spel v spominsko knjigo in se otrokom zahvalil za sodelovanje. Ker so celo šolsko leto pridno brali, so prejeli tudi priznanja.

V knjižnici so se nato družili dedki in babice z vnuki. Prisluhnili so pravljici z naslovom Pikapolonica.

Dogajanje se je potem preselilo na hrastniško tržnico, kjer je potekala predstavitev hrastniških društev, organizacij in malih podjetij ter policije, gasilcev in reševalcev. Čez celo popoldne je potekal spremljevalni program, v katerem so sodelovali: Glasbena šola Hrastnik s pevskim in plesnim nastopom, Kulturno društvo Ples za stres – anti-stres s plesom, ki druži predvsem nežni spol, Rudarska godba Hrastnik, brez katerih ni pravega veselja, in za zaključek festivala še Steklarska godba Hrastnik.

27. 7. 2022 TRADICIONALNO KLEKLANJE PRED KNJIŽNICO

Na sončni dan so pred knjižnico ustvarjale članice Društva zasavskih klekljaric Srčevke. Poleg druženja so nastali tudi lepi izdelki.

1. 9. 2022 MALA MUCA PIRATKA, PRAVLJICA

Male muce, ki so se to pomlad skotile, še nikoli niso bile na morju. A neke vroče poletne noči se mala rdeča muca prebudi iz sanj. Sanjalo se ji je, da je postala piratka. Njene sestrice so takoj sprejele igro in pravljica se je pričela. Po pravljici so otroci ustvarjali in se še dolgo pogovarjali o pogumni muci Piratki.

8. 9. 2022 ALEŠ JUVANC: S KOLESOM ČEZ SEVERNO AMERIKO, POTOPISNO PREDAVANJE

Neuničljiv svetovni popotnik, ki je s kolesom prevozil tako rekoč ves svet, nam je predstavil svojo pot preko Severne Amerike. »Kolesarsko pot po Severni Ameriki sem začel v Los Angelesu, na zahodni obali ZDA. Doživel sem vročino Doline smrti in si ogledal znameniti jez Hoover dam. Videl sem čudoviti Grand Canyon in imel zimske razmere v Skalnem gorovju. Prek Detroita sem pot nadaljeval v Kanado, kjer sem v Torontu obiskal sorodnike in si ogledal dirko formule ena v Montrealu - brez vstopnice ali akreditacije sem prišel na VIP tribuno. Po 52 dneh in 4.500 km na kolesu sem pot sklenil v mestu Quebec, na vzhodu Kanade.« Aleš Juvanc.

15. 9. 2022 ZLATI KAMENČKI

Sanja Funkel in Nuša Roglič sta vzgojiteljici v Vrtcu Hrastnik in pravljica Zlati kamenčki je bila kot nalašč, da predstavijo svoje delo na način, ki je blizu otrokom. Otroci so se v dobri uri druženja naučili pesmice in z ritmičnimi instrumenti spremljali gibanje in držo telesa. Na koncu so poslikali kamenčke s tempera barvami in izdelovali lizike.

22. 9. 2022 PRAVLJIČNA URICA - ZASAVSKI ČUDEŽ Z JASNO DVORNIK IN KLARO ŠLENC

Otroke in starše smo povabili v pravljični svet vilink in raziskovanje skrivnosti Zasavja preko pravljice Zasavski čudež. Gre za delo dveh Hrastničank: napisala jo je učiteljica Jasna Dvornik, ilustrirala akademska slikarka Klara Šlenc. Po pravljici, ki jo je prebrala Jasna, so se otroci udeležili ustvarjalne delavnice (barvanje tiskov vilink in slikanje na savske prodnike), najpogumnejši pa so se odločili za poslikavo obraza, pri čemer je za zanimive preobrazbe poskrbela Klara.

26. SEPTEMBER 2022 EKO USTVARJALNICA ZA OTROKE: LONČKI ZA PISALA

Otroci in starši so ustvarjali iz odpadnih rolic. Nastali so lončki za pisala, ki bodo prišli prav ob novem šolskem letu.

29. 9. 2022 ECO USTVARJALNICA – ZMAJČKI

1. 10. 2022 19. POHOD PO SOVRETOVI POTI

Knjižnica je tudi letos v sodelovanju s KRC Hrastnik in drugimi hrastniškimi društvi organizirala že 19. Sovretov pohod iz Hrastnika do Šavne Peči. V rojstni vasi našega rojaka, prevajalca Antona Sovreta, smo pripravili kratek kulturni program, v katerem so nastopile članice Ženskega pevskega zbora Svoboda Dol. Letošnja slavnostna govornica je bila Marjanca Mihelič, prevajalka sodobne madžarske književnosti v slovenski jezik in prejemnica Sovretove nagrade za leto 2021.

6. 10. 2022 USTVARJAJMO S PAPIRJEM Z JOŽO ZORNIK

Joža Zornik je upokojenka polna ustvarjalne kreativnosti in tokratna mentorica ustvarjanja s papirjem. Že vrsto let se ukvarja s slikarstvom in likovno umetnostjo, obiskuje tečaje, prireja razstave. S posebno tehniko oblikovanja in zgibanja ter prepogibanja papirja so nastale zanimive oblike živali, rožic ali predmetov.

13. 10. 2022 POGOVORNI VEČER Z VESNO VUK GODINA

Vesna V. Godina je slovenska antropologinja, predavateljica in doktorica. Zaradi svoje pronicljivosti velja za eno najbolj branih družbenih kritičark in kolumnistk pri nas. Knjigo Zablode feminizma posveča milijonom žensk, ki jih beli zahodni feminizem ne vidi, ne skrbi za izboljšanje njihovega življenja, niti za njihovo osnovno preživetje. Posveča jo tudi tistim belim zahodnim feministkam, ki zase pravijo, da imajo antropološko izobrazbo, s svojim vsakodnevnim delovanjem pa dokazujejo popolno odsotnost le-te, v upanju, da bi se tako prvo kot drugo v čim bližnji prihodnosti spremenilo. Pogovor je vodila Irena Senčar.

27. 10. 2022 KLEKLJARICA POLONCA

Vas zanima kako nastanejo čisto prave čipke? Klekljarica Polonca je pravljica, zaznamovana s kulturnim izročilom in ljubeznijo do čipk. Ženske in otroci so včasih ob mrzlih in temnih večerih vzeli v roke klekljarsko blazino, prejo in kleklje. Na belo platno so jih lepo poravnali in jih prodali. Tako so nekaj zaslužili in se odpočili od garaškega dela. Ob pravljici so članice Društva Srčevke Zasavja s pravo klekljarsko bulo in prejo delale čipke.

3. 11. 2022 LITERARNI VEČER Z BORISOM KARLOVŠKOM

Pogovor je vodil Igor Gošte. Predstavitev dveh knjig: pred kratkim je založba Primus izdala v zbirki Avtorji moj kriminalni roman Minister.

10. 11. 2022 ŽIVETI ZA TRENUTKE

Slovensko društvo Hospic izvaja štiri med seboj povezane programe: spremljanje umirajočih bolnikov in njihovih svojcev, detabuizacija smrti, program žalovanja ter program prostovoljstva.

S predstavitvijo in usposabljanjem želijo spomniti na pomen dobrih odnosov, cenjenja življenja in informirati o možnih oblikah pomoči za čas, ko se znajdemo v težkem življenjskem obdobju. Predavanje in Izobraževanje pod sloganom Živeti za trenutke je v knjižnici imela strokovna delavka slovenskega društva Hospic, OO Celje, Alenka Križnik.

17. 11. 2022 ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE ZA ODRASLE Z IRENO ŠTAUDOHAR

Priznana novinarka in publicistka Irena Štaudohar v svoji knjigi Kaj hoče ženska? raziskuje življenja posebnih žensk, da bi odgrnila tančico tega zapletenega vprašanja. Knjiga je bila na seznamu bralne značke Hrastničani beremo v sezoni 2022. Z avtorico se je pogovarjala Irena Senčar. Zaključek bralne značke Hrastničani beremo je bil dogodek, namenjen vsem, ki so prebrali vsaj sedem knjig in eno pesniško zbirko s priporočilnega seznama. Moderatorka večera je bila Irena Senčar.

24. 11. 2022 IZDELOVANJE NOVOLETNIH VOŠČILNIC IN ARAŽMAJEV

Pred vrati so bili eni izmed najlepših zimskih praznikov, prihajal je božič in najdaljša noč v letu. Vsi smo se veselili priprave in izdelovanja daril. Namreč, lepo je izročiti darilo, ki ga izdelaš sam, še lepše pa ga je prejeti. Zato smo v knjižnico povabili otroke in starše, da se nam pridružijo na delavnici izdelovanja voščilnic in različnih zimzelenih aranžmajev. Pri tem so nam pomagali Vesna Šeško in Metka Hočevar.

1. 12. 2022 TRIDESET LET OD SPREJETJA BEGUNCEV V ZBIRNEM CENTRU HRASTNIK (1992 – 2002)

Zbirni center Hrastnik se je odprl maja 1992. Sprva je služil za potrebe beguncev z območja Bosne in Hercegovine, leta 1997 z novim valom beguncev pa še za begunce s Kosova. Decembra 1992 je bila z donatorskimi sredstvi Swiss Relief Disaster Unit iz Švice zgrajena nova stavba z večnamenskimi prostori.

V spomin na tridesetletnico sprejetja beguncev je bil organiziran pogovorni večer, kjer so sodelovali nekdanji begunci, zaposleni in drugi, ki so bili povezani s hrastniškim zbirnim centom. Pogovor je vodila Ana Černuta Deželak.

8. 12. 2022 PREDAVANJE BOŽA MAJCNA: POSLEDNJI BOJI NA KOROŠKEM

Predavanje na temo druge svetovne vojne z naslovom »Poslednji boji na Koroškem – Poljana« je predstavil Božo Majcen v sodelovanju z ZB NOB Hrastnik.

15. 12. 2022 PRAVLJICA POD NOVOLETNO JELKO
Hanina božična želja je resnična zgodba o deklici Hani, ki si je za božič zaželela, da bi shodila. Žal imajo tudi otroci nepremagljive težave, zato pomagajmo Hani, da se ji velika želja izpolni.

21. 12. 2022 PRAVLJIČNA DEŽELA – pred bazenom Hrastnik (organizator Občina Hrastnik)
Božična pravljica (v sodelovanju s knjižnico), knjižničarke berejo.

22. 12. 2022 CITA: S CITRAMI PO LESTVICI ŽIVLJENJA, LITERARNO GLASBENI VEČER
O slovenskih glasbenih legendah je v zadnjem času izšlo zelo veliko knjig in prav to je bil izziv, da se je Jože Galič lotil, da napiše knjigo o izjemno zanimivi glasbeni poti svoje žene, ki ni čisto 'navadna' žena. Cita Galič je predvsem glasbenica in pedagoginja, ki si je s predanim delom že zdavnaj prislužila naziv prve slovenske citrarke. Nastala je biografija z naslovom Cita: s citrami po lestvici življenja. Literarno glasbeni večer smo preživeli z zakoncema Galič v dobri družbi in ob prijetnih zvokih citer, na katere sta zaigrali Citini učenki Alina in Ela.

29. 12. 2022 SPLETNA PRAVLJICA: MALI PSIČEK

2.4 PROJEKTI V SODELOVANJU Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI ALI INSTITUCIJAMI

- ***Rastem s knjigo***

V knjižnici izvajamo nacionalni projekt Rastem s knjigo oziroma vsakemu sedmošolcu knjigo v roke, ki ga knjižnice izvajamo skupaj z Javno agencijo za knjige v sodelovanju z delovno skupino, ki vključuje predstavnike Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Pionirske - centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, Društva slovenskih pisateljev ter JAK kot nosilke projekta. Cilji tega projekta so:

- spodbujanje dostopnosti kakovostnega in izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja;
- promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinskega leposlovja;
- spodbujanje motivacije za branje pri šolarjih in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic.

- ***Mega kviz***

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo v sodelovanju s Pedagoško sekcijo pri Skupnosti muzejev Slovenije in (v letošnjem letu) z Narodnim muzejem Slovenije. Glavna cilja kviza sta spoznavanje kulturne dediščine in spodbujanje sodobnih pismenosti. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji.

- ***Partnerstvo z U3***

Univerza za tretje življenjsko obdobje – U3, s sedežem v Trbovljah, se poslužuje naših knjižničnih prostorov, uporablja računalniško opremo in knjižnično gradivo. Tečajniki so upokojenci in člani društva U3.

- ***Portal KAMRA***

Regijski portal Kamra (www.kamra.si) je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah. Hrastniška knjižnica pri projektu sodeluje od leta 2011, ko je preko izobraževanj in usposabljanj v Osrednji knjižnici Celje postala kreatorka vsebin portala. V letu 2022 smo prispevali digitalno zbirko Begunci v Zbirnem centru Hrastnik. Ostale naše digitalne zbirke so: Anton Sovre in Šavna Peč, Rokopisi Filipa Orožna iz Hrastnika, Rudarska godba Hrastnik skozi čas, Pustovanje v Hrastniku in na Dolu nekoč.

- ***Biografski leksikon celjskega območja in Zasavja***

Biografski leksikon celjskega območja in Zasavja Celjskozasavski je od leta 2020 vključen v spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu, ki se imenuje Obrazi slovenskih pokrajin. Celjskozasavski ostaja biografski leksikon znanih prebivalcev, ki živijo ali so živeli na območju upravnih enot Celje, Hrastnik, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Trbovlje, Velenje, Zagorje ob Savi in Žalec. V Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik smo do sedaj vnesli 41 gesel, od tega v letu 2022: Avgust DOLINŠEK, Urška PAVČNIK, Hedvika PAVLICA KOLMAN.

- ***Portal Dobre knjige***

Dobreknjige.si je spletni portal s priporočilno kakovostno literaturo. Njegovo zanesljivost, nepristranskost in ažurnost vzajemno zagotavljamo vse slovenske splošne knjižnice, v sodelovanju z našimi bralkami in bralci, uporabniki portala o dobrih knjigah.

Portal DOBREKNJIGE.SI nastaja sproti; predstaviti skuša dobro literaturo, kjer je težišče izbora pri sodobnem, najnovejšem romanu. Namenjen je vsem, ki v poplavi literature iščete nekaj »res dobrega« zase. Projekt sofinancira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

2.5 SAMOSTOJNI PROJEKTI KNJIŽNICE

- ***Obisk knjižničarke v vrtcu Hrastnik***

Vodja projekta: Mateja Podlogar

Že 21. leto od meseca oktobra do meseca aprila knjižničarka obiskuje otroke v vseh enotah Vrtca Hrastnik. Otrokom pove pravljico ter se pogovarja o dogodkih v pravljici. Obenem pa prenese tudi nekaj knjig, ki jih berejo skupaj z vzgojiteljicami.

- ***Bralni krožek za odrasle***

Vodja projekta: Tanja Butara

Bralni krožek Knjižnice Antona Sovreta deluje od 8. aprila 2010. Namenjen je odraslim uporabnikom knjižnice (zaposleni, brezposelni, upokojenci). Srečanja potekajo okvirno enkrat mesečno, ob torkih ob 19. uri in so dolga približno eno uro in pol. Tema posameznega krožka je obravnavanje literarnih del izbranega slovenskega avtorja. Člani opišejo delo, ki so ga prebrali doma in s pomočjo moderatorke razpravljajo o slogu in tehniki pisanja, primerjajo svoja razmišljanja z drugimi in s tem razvijajo kritični odnos do literature. Skozi pogovor jim moderatorka predstavi tudi kratek življenjepis in zanimivosti iz življenja obravnavanega avtorja. Na vsakem srečanju so člani seznanjeni s kratko vsebino novih naslovov v knjižnici.

- ***F.U.L. K.U.L. knjižnica***

(F. fantazija branja U. užitek L. listanje K. knjiga U. ustvarjanje L. ležalnik)

Vodja projekta: Mateja Smodiš

F.U.L. K.U.L. knjižnica je knjižnica na prostem in je zamišljena kot priročna zbirka branja. Je kotiček za branje, druženje, ustvarjanje in sprostitev. Med nabranimi knjigami so zastopane vse zvrsti in mnogi formati, predvsem pa takšni, ki najbolj prijajo v mirnem okolju narave.

- ***Bralna značka za odrasle Hrastničani beremo***

Vodja projekta: *Mateja Smodiš*

Prva sezona branja se je pričela 23. aprila 2011, na Svetovni dan knjige. S projektom Hrastničani beremo ponujamo odraslim uporabnikom seznam kvalitetnega leposlovnega gradiva slovenskih in tujih avtorjev.

12. sezono branja je uspešno zaključilo 31 bralcev in bralk. Iz priporočilnega seznama je vsak sodelujoči bralec prebral vsaj sedem knjig, lahko tudi v elektronski obliki preko portala Biblos. Prebrati so morali tudi eno pesniško zbirko po lastnem izboru. V priporočilni seznam so bile vključene kakovostne knjige slovenskih in tujih avtorjev. Gostja zaključnega večera je bila diplomirana dramaturginja,

novinarka in publicistka Irena Štaudohar, katere delo Kaj hoče ženska? je bilo uvrščeno v letošnji priporočilni seznam branja.

- ***Kufe klub***

Vodja projekta: Ana Černuta Deželak

Projekt je namenjen uporabnikom knjižnice, ki imajo veselje do branja, pisanja, pripovedovanja, poslušanja, raziskovanja, so vedoželjni, ustvarjalni … Gre za druženje, krepitev medsebojnih odnosov in solidarnosti ter spodbujanje medgeneracijskega povezovanja in prostovoljstva. Aktivnosti in tematike imajo poudarek na domoznanstvu.

- V letu 2022 so bila srečanja kluba še vedno okrnjena zaradi epidemije novega koronavirusa, zaradi česar smo lahko izvedli le štiri srečanja. Klub je bil žensko obarvan, povprečno se je na srečanju zbralo 5 oseb. Prvo je potekalo v maju na dan muzejev v hrastniškem muzeju, ko so si moderatorka in članice ogledale razstavo treh slovenskih muzejev Sava združuje. To je bilo edino srečanje, ki ni potekalo v knjižnici. V knjižnici je moderatorka pripravila PowerPoint predstavitev za Alojza Hofbauerja, učitelja, šolskega upravitelja in ravnatelja šole, ljubiteljskega zgodovinarja in začetnika hrastniške muzejske zbirke in Leopolda Hočevarja – Hočija, slikarja. Pri Hofbauerju so si članice ogledale še razstavo ob 130. obletnici rojstva in 50. obletnici smrti, ki jo je knjižnica pripravila v sodelovanju z Zasavskim muzejem Trbovlje, pri srečanju o Leopoldu Hočevarju – Hočiju se je članicam pridružil njegov sorodnik, novinar in humanitarec, Igor Gošte. V decembru so se članice pridružile domoznansko-pogovornemu večeru ob tridesetletnici sprejetja beguncev v Zbirnem centru Hrastnik, ki se je odprl maja 1992, kot eden izmed 64. v Sloveniji. Večer z nekdanjo zaposleno in nekdanjima begunkama je pripravila in povezovala moderatorka kluba.

- ***Poletni festival hrastniške knjižnice***

Vodja projekta: Mateja Smodiš

Festival poteka konec junija, ko se v treh dneh odvijejo kulturni dogodki, vsebinsko prepleteni z ustvarjalnostjo, inovativnostjo, umetnostjo, zabavo, izobraževanjem, informiranjem in glasbo. Namenjeni so različnim starostnim skupinam, izvajajo se v prostorih knjižnice in na prostem. Vsako leto ima festival osrednjo temo oz. rdečo nit, ki se vsebinsko navezuje na Hrastnik oz. Zasavje (npr. hrastniške marionete, zasavska kulinarika, zasavski turizem, rudarstvo v Zasavju, hrastniški šport). Program povezuje javne zavode, društva in zveze, ki so sofinancirani iz proračuna Občine Hrastnik in sodeluje tudi z drugimi institucijami.

- ***Bralni krožek za oskrbovance Doma starejših Hrastnik***

Vodja projekta: Tanja Butara

Skupina bralnega krožka se dobiva enkrat mesečno, ob predhodni najavi. V večnamenskih prostorih Doma starejših Hrastnik knjižničarka bere kratko prozo, novele ali krajše zgodbe. Skupino tvorijo starostniki, ki sami ne zmorejo brati, a radi poslušajo.

- ***Izposoja na dom***

Vodja projekta: Irena Mustač

»Izposoja na domu« je storitev, ki omogoča članom naše knjižnice, da jim knjižnično gradivo dostavimo na dom brezplačno. Z izposojo na domu želimo vsem občanom, ki bi želeli brati oziroma obiskovati knjižnico, vendar zaradi bolezni ali starosti ne morejo priti do knjižnice, omogočiti dostavo gradiva na dom.

- ***Povabilo za vpis novorojenčkov***

Rojstvo otroka je najlepši dogodek v vsaki družini, zato smo se v letu 2019 v hrastniški knjižnici odločili, da k brezplačnemu članstvu povabimo tudi dojenčke. Tako starši malih Hrastničanov ob občinskem obvestilu o nakazilu denarne pomoči za novorojenčka, prejmejo povabilo za vpis. Poleg brezplačnega članstva prejmejo še darilo.

Spletni dogodki Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik

- ***Spletni dogodki***

Konec leta 2020 smo zaradi vladnih prepovedi zbiranja ljudi pričeli z objavljanjem spletnih dogodkov, s katerimi nadaljujemo še danes.

- ***Hrastkova potujoča knjižnica***

Vodja projekta: Mateja Smodiš

Projekt je namenjen spodbujanju branja in bralne kulture (obiskovanje knjižnice) in razvijanju bralne pismenosti.

Učenci drugega razreda z učiteljico na začetku šolskega leta obiščejo Knjižnico Antona Sovreta Hrastnik, kjer bo organiziran voden ogled knjižnice in filma Hrastko v knjižnici. Vsak razred prejme košaro mladinskega leposlovja, ki ga odnesejo s seboj v šolo (v svojo učilnico). Otroci si poljubno izposojajo knjige, učiteljica vodi evidenco. Učiteljica sporoči knjižničarkam, kdaj naj zamenjajo gradivo, v kolikor je to pred predvidenim obiskom. Prav tako spodbudi otroke, naj pridejo s starši v knjižnico, kjer ob obisku in izposoji knjižničnega gradiva prejmejo nahrbtnik. Projekt sofinancira Občina Hrastnik.

MENEDŽMENT
OLOGIJA
PSIHOLO
Skušnjave
Skušnjave
FENG ŠUI
ANGELI
PRESTRELJENE SANJE

3 POVZETEK V ŠTEVILKAH

Povzetek v številkah				Plan : realizacija	2021:2022
	2021	Plan 2022	Realizacija 2022	Index	Index
Finančna sredstva za nakup gradiva	29.960,76 €	27.333,00 €	32.519,00 €	1,19	1,09
Nakup (inventarne enote)	1.252	1.090	1.344	1,23	1,07
Aktivni člani knjižnice	1.254	1.350	1.300	0,96	1,04
Število obiskov	77.283	78.000	82.074	1,05	1,06
Izposoja	49.365	50.000	57.836	1,16	1,17
Število prireditev	151	180	195	1,08	1,29
Novo vpisani člani	105	105	201	1,91	1,91

Poslovno poročilo pripravila:

mag. Mateja Smodiš
direktorica

Februar 2023

Knjižnica Antona Sovreta Hrastni

OPOZORILO

4 RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2022

(POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM)

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Knjižnica Antona Sovreta je javni zavod, določeni uporabnik, ki pridobiva svoje prihodke kot posredni uporabnik iz proračunskih sredstev občine Hrastnik, iz proračunskih sredstev Ministrstva za kulturo, del prihodkov pa pridobiva z opravljanjem ostalih dejavnosti, ki izhajajo iz dejavnosti javne službe. Zavod ni zavezanec za davek na dodano vrednost.

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo Zakon o računovodstvu, Zakon o javnih financah, Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti, navodilo o načinih in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Slovenski računovodski standardi 2016 in Pravila skrbnega računovodenja 1 (2016).

Računovodsko poročilo obsega pojasnila in razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

4.1 POJASNILA K BILANCI STANJA

Bilanca stanja vsebuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov. Prilogi k bilanci stanja sta pregled stanja in gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter pregled stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.

- **SREDSTVA**

V € (brez centov)

Konto	*Besedilo*	*Leto 2021*	*Leto 2022*	*Indeks 2022/2021*
A.	**DOLG. SRED. IN SRED. V UPRAVLJ.**	**498.133**	**476.830**	**0,96**
00	Neopredmetena dolg. sred.	838	839	1,00
01	Pop.vrednosti neop.sred.	317	401	1,26
02	Nepremičnine	764.253	764.253	1,00
03	Pop.vred. nepremičnin	267.488	290.416	1,09
04	Oprema in druga opredm.sred	827.229	856.217	1,04
05	Popravek vred. opreme	926.382	853.662	0,92
B	**KRATKOROČNA SREDSTVA**	**25.358**	**33.651**	**1,32**
10	Denarna sredstva v blagajni	335	322	0,96
11	Dobroimetje pri banki (podr.)	6.916	13.847	2,00
12	Kratkoročne terj. do kupcev	0	0	0
13	Dani predujmi			
14	Kratk.terj. do upor. EKN	17.390	19.451	1,12
17	Druge kratkoročne terjatve	6	31	5,17
19	Aktivne časovne razmejitve	711	0	0,00
	AKTIVA SKUPAJ	**523.491**	**510.481**	**1,05**

a) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Dolgoročna sredstva zavoda sestavljajo:

LICENCE ZA RAČUNALNIŠKE PROGRAME

	Stanje 01.01.2022	**Povečanje**	**Zmanjšanje**	**Stanje 31.12.2022**
Nabavna vrednost	838,82			838,82
Popravek vrednosti	316,80	84,48		401,28
Sedanja vrednost	522,02			437,54

NEPREMIČNINE – ZGRADBE

	Stanje 01.01.2022	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31.12.2022
Nabavna vrednost	764.253,45			764.253,45
Popravek vrednosti	267.488,20	22.927,56		290.415,76
sedanja vrednost	496.765,25			473.837,69

OPREMA

	Stanje 01.01.2022	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31.12.2022
Nabavna vrednost	172.210,66	2.785,15		171.772,37
Popravek vrednosti	171.363,22		3.223,44	169.216,86
Sedanja vrednost	847,44			2.555,51

Povečanje popravkov vrednosti predstavlja obračunana amortizacija za tekoče leto. Popravki vrednosti so bili oblikovani v skladu s Pravilnikom o spremembi pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in so bili knjiženi v breme sredstev v upravljanju.

V letu 2022 so bila nabavljena osnovna sredstva v skupni vrednosti 2.785,15 € (računalnik, sesalec, multifunkcijska naprava), za kar smo od ustanovitelja prejeli investicijski transfer. Na predlog popisne komisije, pa so se ob koncu leta izločile iz uporabe in evidenc dotrajano in neuporabno opremo v višini 3.223,44 €.

DROBNI INVENTAR V OSNOVNIH SREDSTVIH

	Stanje 01.01.2022	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31.12.2022
Nabavna vrednost	34.325,94			34.022,32
Popravek vrednosti	32.325,94			34.022,32

Iz sredstev tekočega poslovanja letu 2022 ni bilo nabavljenega drobnega inventarja. Na predlog popisne komisije ob koncu leta ni bilo dotrajanega in uničenega drobnega inventarja za odpis.

DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA-KNJIŽNO GRADIVO

	Stanje 01.01.2022	**Povečanje**	**Zmanjšanje**	**Stanje 31.12.2022**
Nabavna vrednost	620.692,53	32.518,92	2.789,31	650.422,14
Popravek vrednosti	620.692,53	32.518,92	2.789,31	650.422,14

V letu 2022 je bilo v zavodu iz javnofinančnih sredstev nabavljenega knjižničnega gradiva v vrednosti 32.518,92 €. Za to vrednost je bila povečana nabavna vrednost in hkrati tudi popravek vrednosti knjižnega gradiva. Na predlog popisne komisije pa smo ob koncu leta iz evidence izločili za 2.789,31 € knjižnega in neknjižnega gradiva.

Po pogodbi št. 3340-22-126010 sklenjeno med zavodom in Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport o financiranju in izvedbi projekta nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, je v letu 2022 znašala vrednost sofinanciranja 12.352,00 €. Iz sredstev občinskega proračuna je bilo v letu 2022 za nakup knjižničnega gradiva namenjenih sredstev v višini 15.000,00 €, iz tekočega poslovanja zavoda pa je bilo za te namene porabljenih še 3.166,92 € sredstev. V letu 2022 smo koristili še 2.000,00 € nerazporejenega dobička iz preteklih let.

Skladno z viri financiranja so bili knjiženi tudi popravki vrednosti, v dobro in v breme sredstev v upravljanju.

b) KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva zavoda v skupni vrednosti 33.650,97 € predstavljajo:

- denarna sredstva v blagajni 210,00 €,
- denar na poti (del izkupička 28.- 31.12.2022) 111,81 €,
- sredstva zavoda na podračunu pri UJP Ljubljana v višini 13.847,17 €,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo terjatve do ustanovitelja v višini 13.478,76 € (decembrske plače, prispevki delodajalca, dodatno pokojninsko zavarovanje, terjatve do posrednih uporabnikov proračuna, del plače za javna dela, sredstva za delovno uspešnost),
- kratkoročne terjatve do ZZZS 5.971,82 €,
- druge kratkoročne terjatve (plačilne kartice) v višini 31,41.

Besedilo	*Leto 2021*	*Leto 2022*	*Indeks 2022/2021*
DOLGOROČNA SREDSTVA	498.133	476.830	**0,96**
KRATKOROČNA SREDSTVA	25.358	33.651	**1,33**
AKTIVA SKUPAJ	**523.491**	**510.481**	**0,98**

V letu 2022 so se sredstva aktive, v primerjavi z letom prej, še dodatno znižala. Dolgoročna sredstva so nižja glede na popravke vrednosti sredstev v upravljanju. Kratkoročna sredstva so se zvišala, časovnih razmejitev za leto 2022 ni.

Obračunana amortizacija je znižala vrednost dolgoročnih sredstev.

OBVEZNOST DO VIROV SREDSTEV

Obveznosti do virov sredstev so v bilanci stanja razčlenjene na:

- kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve in
- lastne vire in dolgoročne obveznosti.

V € (brez centov)

Konto	*Besedilo*	*Leto 2021*	*Leto 2022*	*Indeks 2021/2020*
D.	**KRATKOROČNE OBVEZNOSTI**	**25.329**	**31.829**	**1,26**
21	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	14.594	13.418	0,92
22	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	7.914	15.620	1,97
23	Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.722	2.611	0,96
24	Kratk. obveznosti do uporabnikov EKN	99	211	2,13
E	**LASTNI VIRI IN DOLG. OBVEZNOSTI**	**498.162**	**478.652**	**0,96**
970	Druge dolgoročne obveznosti	0		
980	Obv. za opredmetena in neopredm.OS	495.735	474.431	0,96
985	Presežek prihodkov nad odhodki	2.427	4.190	1,73
	PASIVA SKUPAJ	**523.491**	**510.481**	**0,98**

c) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne obveznosti zavoda na dan 31.12.2022 predstavljajo kratkoročne obveznosti do zaposlenih za decembrske plače, prispevke delavcev iz plač, dohodnino, prevoz na delo, prehrano med delom, dodatno pokojninsko zavarovanje, dodatke za redno delovno uspešnost.

Obveznosti do dobaviteljev predstavljajo obveznosti zavoda za knjižnično gradivo, ogrevanje, poštne storitve, komunalne storitve in druge storitve, ki so bile opravljene v mesecu decembru in zapadejo v plačilo v mesecu januarju 2023.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so obveznost za prispevke delodajalca za decembrske plače in obveznost za odtegljaje delavcev pri plači, so se v primerjavi z letom poprej znižale; lansko leto so zaznamovali dodatki za delo v posebnih razmerah (covid).

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo obveznost za decembrsko provizijo in obveznosti do ostalih proračunskih uporabnikov, ki zapadejo v plačilo v januarju 2023.

Kratkoročne obveznosti so se v primerjavi z letom 2022 zvišale, predvsem na strani dobaviteljev, katere obveznosti smo poplačali v začetku leta 2023. Vzrok zvišanja je nabava knjižničnega gradiva, ki je bila v zadnjem mesecu koledarskega leta.

d) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Dolgoročne obveznosti zavoda za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva, ki jih ima v upravljanju, znašajo na dan 31.12.2022 474.430,70 € in so bila ob koncu leta usklajena z ustanoviteljem. Ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki ob koncu poslovnega leta je 3.831,64 €, z upoštevanjem obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb v višini 68,72 € ostane 3.762,92 € (presežek prihodkov iz preteklega leta znaša 427,20 €, za nabavo knjig smo porabili 2.000,00 presežka iz preteklih let, tako je presežek prihodkov v skupni vrednosti 4.190,12 €).

Besedilo	***Leto 2021***	***Leto 2022***	***Indeks 2022/2021***
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	25.329	31.829	**1,26**
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	498.162	478.652	**0,96**
AKTIVA SKUPAJ	**523.491**	**510.481**	**0,98**

Kratkoročne obveznosti so se v letu 2022 za 26 % so se zvišale v primerjavi z letom poprej, največji delež so obveznosti do dobaviteljev, obveznosti do zaposlenih pa so se znižale iz naslova dodatkov za

delo v posebnih razmerah. Znižale pa so se dolgoročne obveznosti za 4% iz naslova sredstev v upravljanju.

Priloga obrazca bilance stanja **Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev** zajema podatke, ki so pojasnjeni v bilanci stanja v poglavju dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju.

Priloga Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil ne vsebujejo podatkov, saj zavod nima dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.

4.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo poslovnega dogodka. Prihodki so razčlenjeni v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike. Med prihodki in odhodki so izkazani zneski, ki so nastali kot poslovni dogodki v času od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2022.

V € (brez stotinov)

Besedilo	***Leto 2021***	***Leto 2022***	***Indeks 2022/2021***
PRIHODKI POSLOVANJA			
Prihodki od prodaje storitev	242.888	218.128	0,90
Finančni prihodki	111	304	2,74
Drugi prihodki		370	
Prevrednotovalni posl. prihodki			
CELOTNI PRIHODKI	**242.999**	**218.802**	**0,90**

Besedilo	***Leto 2021***	***Leto 2022***	***Indeks 2022/2021***
STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	**28.002**	**32.200**	**1,15**
Nabavna vrednost prodanega mat. in blaga			
Stroški materiala	13.241	14.765	1,12
Stroški storitev	14.761	17.435	1,18
STROŠKI DELA	**211.858**	**178.620**	**0,84**
Plače in nadomestila plač	151.176	134.978	0,89
Prispevki delodajalcev	26.114	21.605	0,83
Drugi stroški dela	34.568	22.037	0,64
AMORTIZACIJA	**254**	**3.167**	**12,47**
DRUGI STROŠKI	**987**	**973**	**0,99**

FINANČNI ODHODKI	**12**	**10**	**0,83**
DRUGI ODHODKI	**0**	**0**	
OSTALI PREVRED. POSL. ODHODKI	**0**	**0**	**0**
CELOTNI ODHODKI	**241.113**	**214.970**	**0,89**
PRESEŽEK PRIHODKOV	1.886	3.832	20,03
PRESEŽEK ODHODKOV			
Davek od dohodka pravnih oseb	37	69	1,86
Presežek obrač. obdobja z upošt. davka od dohodka	1.849	3.763	2,04
CELOTNI PRIHODKI	**242.999**	**218.802**	**0,90**
Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur (celo leto)	6	6	
Število mesecev poslovanja	12	12	

PRIHODKI

V letu 2022 je imel zavod 218.802,46 € ustvarjenih prihodkov.

Zaračunani prihodki iz opravljanja javne službe zavoda so znašali 11.700,64 €:

- prihodki od prodaje storitev 11.026,55 €,
- drugi finančni prihodki (prihodki od plačanih zamudnin uporabnikov) 304,09 €,
- namenske donacije 370,00 €.

Proračunska sredstva v prihodkih tekočega leta so znašala 207.101,82 €:

- sredstva občinskega proračuna za plače 144.273,84 €
- sredstva občinskega proračuna za prispevke delodajalca 21.554,30 €
- sredstva občinskega proračuna za materialne stroške 22.955,32 €
- sredstva občinskega proračuna za regres zaposlenih 8.801,48 €
- sredstva občinskega proračuna za dodatno pokojninsko zavarovanje 3.175,45 €
- sredstva občinskega proračuna za investicijsko vzdrževanje 1.214,85 €
- sredstva za delovno uspešnost 1.036,58 €
- sredstva občinskega proračuna po pogodbah 4.090,00 €

V celotnih prihodkih je delež namenskih proračunskih sredstev znašal 95 %, 5 % pa znašajo sredstva ustvarjena z opravljanjem dejavnosti iz naslova javne službe. V primerjavi s preteklim letom je imel zavod za 10 % nižje prihodke, kot v letu 2022, predvsem iz naslova sredstev za plače, dodatkov za delo v rizičnih razmerah.

ODHODKI

V preteklem letu je imel zavod 214.970,82 € odhodkov iz poslovanja.

V € brez centov

	Realizirano		*Planirano*	*Indeks*		*Struktura*	
Besedilo	***2021***	***2022***	***2022***	***2022/2021***	***real./plan 2021***	***2021***	***2022***
STR. MATERIALA	13.241	14.765	14.400	1,12	1,02	0,05	0,06
STR. STORITEV	14.761	17.435	17.457	1,18	1,00	0,05	0,08
STR. DELA	211.858	178.621	189.511	0,84	0,94	0,79	0,84
AMORTIZACIJA	254	3.167		12,47			
OSTALI DRUGI STR.	999	973		0,98			0,01
ODHODKI ZA OBRESTI		10					
SKUPAJ	**241.113**	**214.971**		0,89			
KNJIŽ. GRADIVO	27.333	27.352	27.352	1,00	1,00	0,10	0,13
SKUPAJ	**268.446**	**242.323**		**0,90**			

Stroški materiala so se v letu 2022 zvišali vendar so v planiranih okvirih (med stroške materiala so zajeti tudi stroški ogrevanja, električne energije in komunalne storitve). V strukturi vseh stroškov zavoda predstavljajo 7 %, njihovo zvišanje za 3 % v primerjavi s prejšnjim letom, pa je posledica dviga cen.

Stroški storitev so v poslovnem letu 2022 za 18 % višji kot v preteklem letu in so v okviru planiranih, v strukturi stroškov pa znašajo 8 % glede na celoto. Posledica zvišanja je ukinitev vseh ukrepov, ki so onemogočali normalno delovanje zavoda in s tem povezanih stroškov.

Stroški dela so bili v letu 2022, v primerjavi z letom prej, nižji in sicer za 16 %. Pri primerjavi tega podatka je potrebno poudariti, da letos ni bilo izplačila delavcem za delo v rizičnih razmerah.

Povprečna bruto plača v letu 2022 je v zavodu znašala 2.055,67 € kar je 6 % več kot leto poprej, takrat je znašala 1.924,21 €. V letošnjem letu je 5,77 zaposlenih opravilo 12.008 ur, od tega je bilo izplačanih 608 ur boleznin v breme delodajalca in 1.080 ur v breme ZZZS.

Strošek amortizacije v višini 254 € predstavlja nabavno vrednost drobnega inventarja, ki ga je zavod nabavil v letu 2021.

Ostale druge stroške predstavljajo stroški članarin.

Razliko med prihodki in stroški poslovanja za leto 2022 predstavlja presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.762,92 € z upoštevano obveznostjo za davek od dohodka pravnih oseb v višini 68,72 €.

Neporabljen presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2021 je znašal 2.427,20 €, ki pa smo ga v letu 2022 znižali za nakup knjig v višini 2.000,00.

V letu 2022 je razmerje med planiranimi in realiziranimi prihodki in odhodki naslednje:

Besedilo	***Realizirano***	***Planirano***	***Indeks real./plan***
Proračunska sredstva za plače	155.947	163.799	0,95
Proračunska sredstva za prispevke	22.075	22.774	0,97
Proračunska sredstva za mat.stroške	33.182	33.755	0,98
Proračunska sredstva za knjiž. gradivo	15.000	15.000	1,00
Proračunska sredstva za dodatno pok. zavarovanje	3.175	2.938	1,08
Proračunska sredstva po pogodbah	873	0	
Investicijski transfer	4.000	4.000	1,00
Proračunska sred. Min. za knj. gradivo	12.352	12.352	1,00
Lastni prihodki od izvajanja javne službe	11.027	10.800	1,02

Sredstva za plače so nekaj nižja od planiranih, v preteklem letu je bilo precej refundacij v breme ZZZS.

Lastni prihodki iz izvajanja javne službe pa so bili za 2 % višji od planiranih, kar pomeni, da je poslovanje nemoteno.

Materialni stroški so bili v okviru planiranih. Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2022 financiral delno iz sredstev javnih financ, lastnih prihodkov in porabljenega presežka prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let.

4.3 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Iz prikaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka lahko primerjamo prihodke in odhodke po namenu. Pri evidenčnem izkazovanju podatkov se upoštevajo pravila oziroma določila odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov, ki opredeljujejo, da se prihodek oziroma odhodek prizna, ko sta izpolnjena dva pogoja:

1. poslovni dogodek, katerega posledica je izkazovanje prihodkov oziroma odhodkov, je nastal in
2. denar ali njegov ustreznik je prejet oziroma izplačan.

Prihodki so razčlenjeni v skladu z Zakonom o računovodstvu ter z Enotnim kontnim načrtom za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Med prihodki in odhodki so izkazani zneski, ki so nastali v obdobju od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2022.

Besedilo	***Leto 2021***	***Leto 2022***	***Indeks 2022/2021***
SKUPAJ PRIHODKI	*271.744*	*252.128*	*0,93*
PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	261.932	240.814	0,92
Prej. sred iz drž. proračuna za tekočo porabo	40.080	13.280	0,33
Prej. sred. iz drž- proračuna za investicije			
Prejeta sred. občinskega prorač. za tekočo por-	221.852	227.534	1,03
Prej. sred. občin. prorač. za investicije	2.000	4.000	2,00
DRUGI PRIH. ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	9.812	11.314	1,15
Prihodki od prodaje stor. In izvajanje javne službe	9.812	11.294	1,15
Prejete obresti	0	20	
Drugi tekoči prihodki	0		
Prejete donacije	0		
SKUPAJ ODHODKI	*274.945*	*242.534*	*0,88*
ODHODKI ZA IZVAJANJE DE. JAVNE SLUŽBE	274.945	242.534	0,88
Plače in drugi izdatki zaposlenim	183.461	157.125	0,86
Prispevki delodajalca za plače	29.204	25.285	0,86
Izdatki za blago in storitve	59.355	56.191	0,95
Investicijski odhodki	2.925	3.933	1,34
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI		*9.594*	
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	*3.201*		

V letu 2022 je imel zavod po načelu denarnega toka 252.128 € prihodkov.
Prihodki so v primerjavi z letom 2022 nižji za 7 %. Prihodki so nižji predvsem iz naslova plač in sredstev, ki pripadajo delavcem. Prihodki iz poslovanja (lastni prihodki) pa so se ob odpravi vseh ukrepov prejšnjega leta zvišali za 15%.
V preteklem letu je imel zavod 242.534 € odhodkov po načelu denarnega toka.
Odhodki so bili v primerjavi s preteklim letom nižji za 12 %. Odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim so se znižali predvsem zaradi izplačil COVID dodatkov, ki so bili v prejšnjem letu. Posledično so nižji tudi prispevki delodajalca, izdatki za blago in storitve so ostali na lanskoletni ravni, investicijski odhodki pa so letos precej zvišali.

Ob koncu poslovnega leta 2022 izkazuje zavod, po načelu denarnega toka, presežek prihodkov nad odhodki v višini 9.594 €. Presežek prihodkov je iz naslova plačevanja obveznosti v januarju 2023.

4.4 POJASNILA IZKAZA RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica Antona Sovreta v poslovnem letu ni imela nobenih prejetih posojil in jih tudi ni dajala.

4.5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Zavod se v letu 2022 ni zadolževal, niti ni odplačeval dolgov, zato je v obrazcu naveden le podatek o stanju sredstev na računih iz obrazca izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, v višini 9.594,00 € - presežek prihodkov nad odhodki.

4.6 POJASNILO PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti je sestavljen v skladu z računovodskimi standardi in zajema celotno poslovanje zavoda po vrstah prihodkov.
V Knjižnici Antona Sovreta so bili v letu 2022 vsi prihodki in odhodki ustvarjeni z opravljanjem in izvajanjem nalog javne službe. Podatki v tem obrazcu so vrednostno enaki podatkom v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov.

4.7 RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI

Sredstva poslovnega izida, presežek prihodkov nad odhodki za poslovno leto 2022 so oblikovana v višini 3.762,92 €, z upoštevano obveznostjo za davek od dohodka pravnih oseb v višini 68,72 €. Iz preteklega leta je ostalo 427,20 € nerazporejenega in neporabljenega dela presežka prihodkov nad odhodki, od katerega smo v poslovnem letu 2022 porabili 2.000,00 € za nakup knjig. Tako da znaša ob koncu letošnjega leta presežek 4.190,12 €.
Po določilih Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, mora biti presežek prihodkov nad odhodki uporabljen za opravljanje in razvoj dejavnosti zavoda.

4.8 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Notranjo kontrolo smo izvajali na podlagi Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Ur. list RS 72/02, 5., 6., in 7. člen).
Prav tako smo upoštevali naloge in opravila Računovodskega pravilnika zavoda, sprejet 01.01.2016.

Za popis sredstev smo upoštevali Navodila o popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev, sprejeta 01.01.2016. Prav tako je potekalo blagajniško poslovanje po Pravilniku o blagajniškem poslovanju, sprejetem 01.01.2016.
Notranje kontrole na področju javnih naročil oz. naročil male vrednosti, smo upoštevali Pravilnik o izvajanju postopkov oddaje javnih naročil male vrednosti v skladu z ZJN-3.

4.9 PREGLED OBRAČUNA DAVKA OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Knjižnica Antona Sovreta je javni zavod ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti. Po določilih Zakona o davku od dohodka pravnih oseb pa moramo sestaviti davčni obračun. Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti pa določa, kaj se davčno šteje za pridobitno in kaj za nepridobitno dejavnost. Po določilih tega pravilnika predstavljajo sredstva pridobljena iz opravljanja javne službe, ki ne izvirajo iz javnofinančnih (proračunskih) virov, dohodke iz pridobitne dejavnosti.
V letu 2022 je imel zavod ugotovljenih prihodkov po računovodskih predpisih 218.802,46 €, od tega je bilo prihodkov od nepridobitne dejavnosti 207.508,93 €. Izračunan količnik med pridobitnimi in nepridobitnimi prihodki tako znaša 0,948385. Razlika 11.293,50 € predstavlja davčno priznane prihodke za leto 2022.
Po računovodskih predpisih je bilo v zavodu v istem obdobju ugotovljenih 214.970,82 € odhodkov, ki smo jih skladno z odločbo 3. odstavka 10. člena ZKDPZJU znižali iz naslova premij dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 3.175,45. Na osnovi ugotovljenega količnika med pridobitnimi in nepridobitnimi prihodki in upoštevanjem nepriznanih odhodkov, so bili izračunani davčno priznani odhodki, ki znašajo 200.863,54, razlika 10.931,83 € predstavlja davčno priznane odhodke.
Razlika med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki za leto 2022 predstavlja davčno osnovo v višini 361,67 €.
Zavod ima tako v letu 2022 obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb v višini 68,72 € od osnove 361,67 € za določitev akontacije. Višina akontacije za leto 2022 je 17,18 € v trimesečnih obrokih.

Hrastnik, 14. februarja 2022

Pripravila:
Ksenija Jerman